

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi cael ei dynnu.

Nid yw'r cyhoeddiad hwn bellach yn gyfredol.

Datganiad Pensiwn Cyfunol

**Eglurhad o'ch
datganiad Pensiwn
y Wladwriaeth**

Ebrill 2015

Adran Gwaith
a Phensiynau

Gwybodaeth Bwysig

Mae Pensiwn y Wladwriaeth yn newid. Mae'r Llywodraeth yn cyflwyno cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd ar 6 Ebrill 2016.

Bydd dynion sydd wedi'u geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951, neu ferched wedi'u geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953, yn cael eu talu o dan reolau newydd Pensiwn y Wladwriaeth.

Yr hyn dylech ddarllen .

Os ydych yn **ddyn wedi'i eni ar neu cyn 5 Ebrill 1951**, neu **ferch wedi'i geni ar neu cyn 5 Ebrill 1953**, dylech **ddarllen Adrannau 1, 2, 5 a 6** o'r daflen hon.

Os ydych yn **ddyn wedi'i eni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951** neu **ferch a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953**, dylech **ddarllen Adrannau 1, 3, 4, 5 a 6** yn y daflen hon.

Os ydych yn byw yng Ngogledd Iwerddon

Mae'r Ddeddf Pensiynau 2014, sy'n cynnwys y newidiadau yn y gyfraith sydd eu hangen i gyflwyno'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd, dim ond yn berthnasol i Brydain Fawr. Mae'r wybodaeth sydd wedi'i gynnwys yn eich datganiad yn seiliedig ar newidiadau sydd yn y Ddeddf Pensiynau 2014.

Yn amodol ar gymeradwyaeth Cynulliad Gogledd Iwerddon, disgwylir y bydd yr un newidiadau yn cael eu gwneud yng Ngogledd Iwerddon.

Cynnwys

6 Adran 1 - Trosolwg o Bensiwn y Wladwriaeth Dylai pawb ddarllen yr adran hon

- 6 Beth yw Pensiwn y Wladwriaeth?
- 8 Sut ydw i'n cael Pensiwn y Wladwriaeth?
- 9 Beth yw blwyddyn gymhwyso?
- 9 Pam wyf yn gorfod talu cyfraniadau YG pan mae gennyf ddigon o flynyddoedd cymhwyso eisoes i gael Pensiwn y Wladwriaeth lawn?
- 10 Pryd gallai cael fy Mhensiwn y Wladwriaeth?
- 10 Sut ydwyf yn cael fy Mhensiwn y Wladwriaeth?
- 10 Ydw i'n gorfod gwneud cais amdano ar unwaith?

12 Adran 2 - Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth Darllenwch yr adran hon os ydych yn ddyn wedi'i eni ar neu cyn 5 Ebrill 1951, neu ferch wedi'i geni ar neu cyn 5 Ebrill 1953

12 Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

- 13 Pensiwn Sylfaenol y Wladwriaeth
- 13 Pensiwn Ychwanegol y Wladwriaeth - Cyffredinol
- 14 Pensiwn Ychwanegol y Wladwriaeth - beth os ydwyf mewn pensiwn gwaith neu gynllun pensiwn preifat?
- 15 Budd-dal Ymddeol Graddedig

16 Pensiwn y Wladwriaeth drwy eich priod neu bartner sifil

- 16 Os ydych yn briod neu mewn partneriaeth sifil
- 17 Os bydd eich gŵr, gwraig neu bartner sifil yn cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016
- 18 Os ydych yn weddw neu'n bartner sifil sydd wedi goroesi cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth
- 18 Os ydych yn weddw neu ddod yn bartner sifil sy'n goroesi ar ôl i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ond cyn 6 Ebrill 2016

4 Datganiad Pensiwn Cyfunol - Eglurhad o'ch datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

- 19 Os ydych yn weddw neu ddod yn bartner sifil sy'n goroesi ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016
- 19 Os ydych wedi ysgaru neu fod eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth
- 20 Os ydych wedi ysgaru neu os yw eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu ar ôl i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ond cyn 6 Ebrill 2016
- 20 Os ydych wedi ysgaru neu eich partneriaeth sifil wedi'i ddiddymu ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016
- 20 Gwella eich Pensiwn y Wladwriaeth drwy dalu cyfraniadau Yswiriant Gwladol gwirfoddol**
- 21 Cyfraniadau YG Dosbarth 2 a Dosbarth 3 gwirfoddol
- 21 Ychwanegiad Pensiwn y Wladwriaeth

22 Adran 3 - Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth Darllenwch yr adran hon os ydych yn ddyn wedi'i eni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951, neu ferch wedi'i geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953

- 23 Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth**
- 23 Pensiwn Sylfaenol y Wladwriaeth
- 24 Pensiwn Ychwanegol y Wladwriaeth

25 Adran 4 - Pensiwn y Wladwriaeth newydd Darllenwch yr adran hon os ydych yn ddyn a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951, neu ferch a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953

- 25 Pensiwn y Wladwriaeth newydd
- 26 Faint y byddaf yn ei gael?
- 26 Beth yw'r cyfnod cymhwyso gofynnol?
- 27 Sut y byddwch yn gweithio allan fy swm cychwyn?
- 28 A yw fy swm cychwyn yr effeithir arno gan fy mod wedi bod mewn pensiwn yn y gwaith, neu dalu i mewn i pensiwn preifat?

- 29 A fydd y swm a ddangosir yn fy natganiad newid os fydd blynyddoedd cymhwyso bellach yn cael eu hychwanegu at fy nghofnod cyfraniadau YG ar gyfer blynyddoedd treth cyn 6 Ebrill 2016?
- 30 Pryd y byddwch yn gallu dweud wrthyf fy swm cychwynnol
- 30 A fydd ychwanegiad o flynyddoedd cymhwyso at fy nghofnod cyfraniadau YG ar gyfer blynyddoedd treth o 6 Ebrill 2016 ymlaen yn gwella fy Mhensiwn y Wladwriaeth
- 32 Beth os oes gennyf llai na 10 o flynyddoedd cymhwyso yn Ebrill 2016?
- 33 A fydd fy Mhensiwn y Wladwriaeth newydd yn cynyddu bob blwyddyn?
- 33 Mae fy amcangyfrif yn seiliedig ar y rheolau presennol. Pa mor berthnasol yw hyn?
- 33 Beth sy'n digwydd os oes gennyf orchymyn rhannu pensiwn?
- 34 Ble gallaf gael mwy o wybodaeth am Bensiwn y Wladwriaeth newydd?
- 34 Pensiwn y Wladwriaeth drwy eich priod neu bartner sifil**
- 34 Yr hyn a allaf ei etifeddu os ydw i'n weddw?
- 35 Beth allaf ei gael os wyf wedi talu cyfraniadau YG ar gyfradd is?
- 36 Gwella eich Pensiwn y Wladwriaeth drwy dalu cyfraniadau YG gwirfoddol**
- 37 Adran 5 - Gweithio neu fyw y tu allan i'r DU
Dylai pawb ddarllen yr adran hon**
- 37 Yr amser a dreulir yn gweithio y tu allan i'r DU
- 37 Effaith ar Bensiwn y Wladwriaeth y DU
- 37 Taliadau Pensiwn y Wladwriaeth y DU y tu allan i'r DU
- 39 Adran 6 - Ble alla i gael rhagor o wybodaeth?
Dylai pawb ddarllen yr adran hon**

Adran 1 - Trosolwg o Bensiwn y Wladwriaeth

Dylai pawb ddarllen yr adran hon.

Yn yr adran hon rydym yn esbonio:

- beth yw Pensiwn y Wladwriaeth?
- sut rydych yn cael Pensiwn y Wladwriaeth
- pryd y gallwch gael eich Pensiwn y Wladwriaeth, a
- sut fyddwch yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth.

Mae gan y datganiad Pensiwn y Wladwriaeth ddwy ran. Mae'r rhan gyntaf yn cynnwys amcangyfrif eich Pensiwn y Wladwriaeth: a'r ail gyda'r pennawd "Gwybodaeth bwysig". Efallai bod eich darparwr pensiwn wedi gwahanu'r rhain o fewn y datganiad budd-dal blynyddol. Os ydynt wedi gwneud hyn byddant yn dweud lle y gallwch gael hyd i'r rhan gyda'r pennawd "gwybodaeth bwysig". Mae'n rhaid i chi ddarllen y ddwy ran o'r wybodaeth Pensiwn y Wladwriaeth.

Beth yw Pensiwn y Wladwriaeth?

Mae Pensiwn y Wladwriaeth yn daliad rheolaidd y gallwch ei gael pan fyddwch yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Nid oes rhaid i chi roi'r gorau i weithio pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Gallwch barhau i weithio a hawlio eich Pensiwn y Wladwriaeth o hyd. Neu efallai byddwch yn penderfynu oedi gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth hwyrach ymlaen - gweler Tudalen 10.

Dynion wedi'u geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951 a merched wedi'u geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953.

Mae Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn cael ei gyflwyno ar 6 Ebrill 2016.

Gan eich bod yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl y dyddiad hwnnw, pan fyddwch yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth bydd yn cael ei weithio allan drwy ddefnyddio rheolau newydd Pensiwn y Wladwriaeth.

Nid yw'r swm o Bensiwn y Wladwriaeth a ddangosir ar eich datganiad yn seiliedig ar y rheolau newydd. Mae'n seiliedig ar y gyfraith os byddech yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth heddiw.

Mae'r wybodaeth ar eich datganiad yn berthnasol o hyd oherwydd yn y mwyafrif o achosion, yr amcangyfrif cynllun presennol fydd y swm lleiaf y bydd rhywun yn gael pan fyddant yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Newid pwysig o dan y cynllun newydd yw y byddwch angen o leiaf 10 o flynyddoedd cymhwyso Yswiriant Gwladol (lleiafswm cyfnod cymhwyso) pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth i gael unrhyw Bensiwn y Wladwriaeth.

Yn Adran 4 o'r daflen hon mae mwy ynglŷn â beth y gallai'r newidiadau hyn ei olygu i chi, a sut y byddant yn effeithio ar y symiau a ddangosir yn eich amcangyfrif Pensiwn y Wladwriaeth.

Os ydych yn byw yn y DU, mae Pensiwn y Wladwriaeth yn cael ei gynyddu pob blwyddyn fel arfer i gymryd chwyddiant i ystyriaeth. Os ydych yn byw y tu allan i'r DU dim ond os ydych yn byw mewn gwledydd penodol y bydd y cynnydd yn cael ei dalu i chi - gweler tudalen 37.

Nid yw Pensiwn y Wladwriaeth yn seiliedig ar brawf modd. Os oes gennych gynilion, cyfranddaliadau neu bensiynau eraill pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, nid ydynt yn effeithio ar werth eich Pensiwn y Wladwriaeth.

Fodd bynnag, mae Pensiwn y Wladwriaeth yn cyfri fel incwm trethadwy. Bydd rhaid i chi dalu Treth Incwm os yw cyfanswm eich incwm (gan gynnwys eich Pensiwn y Wladwriaeth) yn fwy na'ch lwfans treth.

Am ragor o wybodaeth, ewch i www.gov.uk/tax-national-insurance-after-state-pension-age

Os ydych yn cael rhai budd-daliadau gwladol pan fyddwch yn hawlio eich Wladwriaeth Pensiwn, efallai y bydd y manteision yn dod i ben neu'n cael eu lleihau.

Bwriad Pensiwn y Wladwriaeth yw bod yn rhan o'ch incwm ymddeol.

Gallwch benefrynu gwneud pethau nawr er mwyn cael mwy o arian i fyw arno pan fyddwch yn ymddeol. Er enghraifft os nad ydych wedi gwneud eisoes, efallai y gallwch ymuno â chynllun pensiwn yn eich gwaith, neu efallai bod gennych gynilion neu fuddsoddiadau eraill.

Cewch wybod mwy arlein ynglŷn â rhai o'r pethau efallai y byddwch eisiau eu gwneud i gynyddu eich incwm ymddeol.

www.gov.uk/plan-retirement-income

8 Datganiad Pensiwn Cyfunol - Eglurhad o'ch datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Os oes gennych gynilion pensiwn preifat, efallai y byddwch yn gallu cael mynediad atynt mewn amrywiaeth o wahanol ffyrdd. Mae'r llywodraeth wedi dileu'r cyfyngiadau ar yr hyn y gallwch ei wneud os oes gennych gyfraniadau pensiwn diffiniedig (pensiwn yn seiliedig ar faint sydd wedi'i dalu i mewn i'ch gronfa).

Mae gennych nawr y rhyddid i ddewis yr opsiwn sy'n iawn i chi. I gael gwybod mwy am eich opsiynau ar-lein, gan gynnwys gwybodaeth am sut y gallwch gael gafael ar ganllawiau am ddim a diduedd ar eich opsiynau ymddeoliad, ewch i **www.pensionwise.gov.uk**

Sut ydw i'n cael Pensiwn y Wladwriaeth?

Mae faint o Bensiwn y Wladwriaeth a gewch yn seiliedig ar y nifer o flynyddoedd cymhwyso sydd gennych ar eich cofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol (YG). Gallwch gael blwyddyn gymhwyso drwy dalu cyfraniadau YG, cael credydau YG - gweler isod - neu gymysgedd o'r ddau.

Os ydych yn gweithio ac yn ennill dros swm penodol, ac ddim wedi cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth eto, mae'n rhaid i chi dalu cyfraniadau YG. Mae'r union swm rydych yn dalu yn dibynnu ar:

- faint rydych yn ennill, a
- p'un ai os ydych yn cael eich cyflogi neu'n hunangyflogedig.

Os nad ydych yn gweithio ac ddim yn talu cyfraniadau YG, efallai y gallwch gael credydau YG. Gall y rhain helpu i gynnal eich cofnod cyfraniadau YG ac felly diogelu eich hawliad i Bensiwn y Wladwriaeth a budd-daliadau penodol eraill. Efallai y gallwch gael credydau YG os, er enghraifft:

- rydych yn ddi-waith ac yn cael Lwfans Ceisio Gwaith neu Gredyd Cynhwysol (yng Ngogledd Iwerddon, mae cyflwyniad Credyd Cynhwysol yn amodol ar gymeradwyaeth y Cynulliad Gogledd Iwerddon)
- na allwch chi weithio oherwydd salwch ac yn cael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth
- ydych yn gofalu am blentyn o dan 12 ac yn cael, neu wedi gwneud cais am Fudd-dal Plant, neu
- eich bod yn gofalu am rywun a gwneud cais am Gredydau Gofalwr.

Mae'n bwysig gwneud yn siŵr fod gennych yr holl gredydau mae gennych hawl iddynt, oherwydd mewn rhai achosion mae'n rhaid

i chi wneud cais amdanynt - nid ydynt yn cael eu hychwanegu at eich cofnod cyfraniadau YG yn awtomatig. Gallwch gael hyd i restr lawn o'r amgylchiadau lle efallai y gallwch gael credydau, a sut ydych yn eu cael yn

www.gov.uk/national-insurance-credits/overview

Mae mwy o esboniadau manwl ar Bensiwn y Wladwriaeth ymhellach ymlaen yn y daflen.

Beth yw blwyddyn gymhwyso?

Os ydych yn cael eich cyflogi, 'blwyddyn gymhwyso' yw blwyddyn dreth (6 Ebrill i 5 Ebrill) ble wnaethoch ennill (neu wedi eich credydu gydag ennillion) isafswm. Yn 2015/2016 yr isafswm yw £5,824.

Os ydych yn hunangyflogedig, 'blwyddyn gymhwyso' yw blwyddyn dreth (6 Ebrill i 5 Ebrill) ble gwnaethoch dalu 52 o gyfraniadau Dosbarth 2. Mae'n rhaid i chi dalu'r rhain os ydych yn ennill o leiaf £5,965 y flwyddyn, ond gallwch eu talu'n wirfoddol os ydych yn ennill o dan y swm hwn.

Mae unrhyw gredydau YG efallai sydd gennych (gweler tudalen 8) a chyfraniadau YG gwirfoddol rydych wedi eu talu (gweler tudalen 20 neu dudalen 36) yn cael eu cymryd i ystyriaeth wrth weithio allan p'un ai os yw blwyddyn dreth yn flwyddyn gymhwyso.

Felly os ar ddiwedd y flwyddyn dreth rydych wedi ennill (neu wedi eich credydu gydag ennill) y lleiafswm neu fwy, neu wedi talu 52 o gyfraniadau Dosbarth 2, yna mae hynny'n flwyddyn gymhwyso. Nid yw'n bwysig os ydych wedi gweithio'n rhan amser neu'n llawn amser.

Pam wyf yn gorfod talu cyfraniadau YG pan mae gennyf ddigon o flynyddoedd cymhwyso eisoes i gael Pensiwn y Wladwriaeth llawn?

Hyd yn oed os oes gennych ddigon o flynyddoedd cymhwyso i gael Pensiwn y Wladwriaeth llawn, os nad ydych wedi cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth eto mae'n rhaid i chi barhau i dalu cyfraniadau YG os ydych yn:

- gyflogai sy'n ennill dros £155 yr wythnos, neu
- hunangyflogedig ac yn ennill dros £5,965 y flwyddyn.

10 Datganiad Pensiwn Cyfunol - Eglurhad o'ch datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Mae cyfraniadau YG yn ariannu Pensiwn y Wladwriaeth a budd-daliadau eraill y wladwriaeth sy'n cael eu talu heddiw (fel Lwfans Ceisio Gwaith, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth a budd-daliadau profedigaeth) yn ogystal â'r Gwasanaeth Iechyd Genedlaethol.

Gallai'r cyfraniadau YG rydych yn eu talu helpu i'ch diogelu os ydych angen gwneud cais am un o'r budd-daliadau eraill hyn cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Mae'r rheolau cymhwyso ar gyfer y budd-daliadau hyn yn wahanol i'r rhai ar gyfer Pensiwn y Wladwriaeth.

Pryd y gallaf gael fy Mhensiwn y Wladwriaeth?

Y dyddiad cynharaf y gallwch gael eich Pensiwn y Wladwriaeth yw pan fyddwch yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Dengys eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth o dan y gyfraith bresennol yn eich datganiad.

Nid ydym wedi dangos eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth yn eich datganiad os cawsoch eich geni rhwng 6 Ebrill 1960 a 5 Ebrill 1969 yn gynhwysol. Mae hyn oherwydd bod eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth wedi newid. Gallwch gael gwybod beth yw eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn **www.gov.uk/calculatestate-pension**

Mae'r llywodraeth wedi cyhoeddi y byddant yn adolygu'r Oedran Pensiwn y Wladwriaeth yn rheolaidd. Bydd yr adolygiad cyntaf yn cael ei gwblhau cyn mis Mai 2017.

Sut ydw i'n hawlio fy Mhensiwn y Wladwriaeth?

Ychydig cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, byddwn yn anfon llythyr atoch. Bydd yn dweud wrthy'ch beth sydd angen i chi ei wneud er mwyn cael eich Pensiwn y Wladwriaeth pan fyddwch yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Cewch ragor o wybodaeth yn
www.gov.uk/state-pension/how-to-claim

A oes rhaid i mi ei hawlio ar unwaith?

Nid oes rhaid i chi wneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth pan fyddwch yn cyrraedd yr oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Gallwch chi oedi cyn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth nes bydd dyddiad yn ddiweddarach. Gelwir hyn yn gohirio eich Pensiwn y Wladwriaeth,

ac mae'r swm y byddwch yn ei gael yn cael ei alw'n Bensiwn y Wladwriaeth ychwanegol.

Mae rheolau gwahanol, yn dibynnu ar pryd y byddwch yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu cyn 5 Ebrill 2016

Cyn belled ag y byddwch yn oedi cyn gwneud eich cais am o leiaf bum wythnos, ac nid ydych yn cael rhai budd-daliadau gwladol yn ystod y cyfnod hwn, pan fyddwch yn y pen draw yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth gohiriedig, gallech gael rhagor o Bensiwn y Wladwriaeth am oes. Os byddwch yn oedi cyn gwneud cais am flwyddyn neu fwy, bydd gennych yr opsiwn o gael cyfandaliad trethadwy yn lle hynny.

Pan fyddwch yn y pen draw yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth, bydd yn cael ei dalu o dan rheolau'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth sy'n berthnasol ar y dyddiad y byddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Mae hyn yn wir, hyd yn oed os ydych yn dewis gohirio gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth tan ar ôl i'r Pensiwn y Wladwriaeth yn dechrau newydd ar 6 Ebrill 2016.

Cewch ragor o wybodaeth yn
www.gov.uk/deferring-state-pension

Yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016

Cyn belled ag y byddwch yn oedi cyn gwneud eich cais am o leiaf naw wythnos, ac ni chewch rai budd-daliadau gwladwriaeth yn ystod y cyfnod hwn, pan fyddwch, yn y pen draw, yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth gohiriedig, gallech gael mwy o Bensiwn y Wladwriaeth am gydol oes. Ni all eich gŵr, gwraig neu bartner sifil etifeddu eich Pensiwn y Wladwriaeth ychwanegol.

Mae mwy o wybodaeth ar gael yn
www.gov.uk/new-state-pension/eligibility

Adran 2 - Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Darllenwch yr adran hon os ydych yn ddyn wedi'i eni ar neu cyn 5 Ebrill 1951, neu ferch wedi'i geni ar neu cyn 5 Ebrill 1953.

Yn yr adran hon rydym yn esbonio:

- sut rydym yn cyfrifo'r amcangyfrif Pensiwn y Wladwriaeth a ddangosir ar dudalen 1 o'ch datganiad
- sut mae'r cyfanswm ar dudalen 1 yn cael ei gwmpasu
- sut y gall blynyddoedd cymhwyso pellach a ychwanegir at eich cofnod cyfraniadau YG effeithio ar y swm a roddir yn eich datganiad
- sut y gall eich ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth gael ei effeithio os ydych wedi bod yn aelod o bensiwn yn y gwaith neu gynllun pensiwn preifat.

Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Rydym wedi rhoi amcangyfrifon o Bensiwn y Wladwriaeth sylfaenol ac ychwanegol i chi o Bensiwn y Wladwriaeth (yn cynnwys unrhyw Fudd-dal Ymdeol Graddedig) efallai gallwch ei gael.

Maent yn seiliedig ar:

- y wybodaeth yn eich cofnod cyfraniadau YG ar y pryd cafodd eich amcangyfrif ei gynhyrchu
- cyfraddau Pensiwn y Wladwriaeth ar y pryd cynhyrchwyd eich datganiad,a
- y wybodaeth a roddir gan eich darparwr pensiwn er mwyn ein helpu i baratoi eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth.

Mae'r amcangyfrif yn seiliedig ar eich cofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol yn unig, ac nid yw'n ystyried unrhyw gyfraniadau ychwanegol a all gael eu hychwanegu at eich cofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol cyn i chi gyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth

Mae amcangyfrif o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth y gallwch ei gael yn seiliedig ar nifer y blynyddoedd cymhwyso sydd gennych ar eich cofnod cyfraniadau YG fel y mae ar hyn o bryd.

Nid yw eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth yn nodi sawl blwyddyn gymhwyso sydd gennych ar eich cofnod cyfraniadau YG. Fodd bynnag, gallwch gyfrifo hyn drwy rannu faint o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth

rydym wedi'i nodi gyda £3.87. Er enghraifft, os mai £57.98 yr wythnos yw eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth sydd wedi'i amcangyfrif, drwy ei rannu gyda £3.87 byddwch yn gweld bod gennych 15 o flynyddoedd cymhwyso ar hyn o bryd.

Os oes gennych eisoes 30 neu fwy o flynyddoedd cymhwyso, bydd cyfradd y Pensiwn Gwladol sylfaenol llawn a ddangosir yn £115.95 yr wythnos.

Dyma'r gyfradd fwyaf Pensiwn y Wladwriaeth y gallwch ei gael.

Efallai nad oes gennych 30 o flynyddoedd cymhwyso eto. Fodd bynnag, efallai y caiff blynyddoedd cymhwyso eu hychwanegu at eich cofnod cyfraniadau YG cyn i chi gyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Mae pob blwyddyn gymhwyso ychwanegol a ychwanegir at eich cofnod cyfraniadau YG werth tua £3.87 yr wythnos mewn Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth. Unwaith y bydd gennych y 30 o flynyddoedd cymhwyso sydd eu hangen arnoch i gael Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth llawn, ni allwch ei gynyddu eto.

Ar dudalennau 16 i 21 o'r daflen hon rydym yn dweud wrthyfch am ffyrdd eraill y gallech wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth os na fydd gennych 30 o flynyddoedd cymhwyso erbyn yr amser y byddwch yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth, a lle i fynd am fwy o wybodaeth.

Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth - Cyffredinol

Telir Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth yn ychwanegol at Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth ac mae'n seiliedig ar enillion. Pan gafodd ei gyflwyno ym mis Ebrill 1978 fe'i gelwid yn Gynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion (SERPS). Galwyd yn Ail Bensiwn y Wladwriaeth ers mis Ebrill 2002.

Mae'r amcangyfrif yn eich datganiad yn dangos eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth yn seiliedig ar eich cofnod cyfraniadau YG fel mae'n sefyll ar hyn o bryd. Gallai eich swm terfynol fod yn uwch, neu mewn rhai amgylchiadau yn is na'r hyn a ddangosir yn eich amcangyfrif (gweler tudalen 14). Byddwn yn gallu rhoi swm terfynol ar gyfer eich Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth pan fyddwch yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth.

Yn wahanol i Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth, nid oes gan Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth derfyn o 30 o flynyddoedd cymhwyso. Felly, oni bai y cewch eich eithrio o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth (gweler isod), neu'ch bod yn talu cyfraniadau YG gwirfoddol neu hunangyflogedig, mae'n debygol y bydd pob blwyddyn

gymhwyso yn y dyfodol a ychwanegir at eich cofnod cyfraniadau YG yn rhoi o leiaf £1.80 yr wythnos yn fwy o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth i chi.

Enghraifft- sut y gallaf gael mwy o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth

Mae Hamid yn mynd i gyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar 29 Mehefin 2015. Mae'n cyfrannu at Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth.

Mae ganddo 40 o flynyddoedd cymhwyso ar ei gofnod cyfraniadau YG, hyd at ac yn cynnwys y flwyddyn dreth 2013/2014. Y bydd y rhain yn rhoi £115.95 yr wythnos o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth iddo (yr uchafswm) a £42.08 yr wythnos o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth.

Hyd nes y bydd Hamid yn cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth, gall pob blwyddyn gymhwyso ychwanegol a nodir ar ei gofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol roi £1.80 yr wythnos yn fwy o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth iddo.

Felly, os bydd gan Hamid 1 flwyddyn gymhwyso ychwanegol ar ei gofnod cyfraniadau YG pan fydd yn cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth, byddai ei Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth yn £115.95 yr wythnos o hyd, ond efallai y bydd ei Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth wedi cynyddu i tua £43.88 yr wythnos (£1.80 yn ychwanegol).

Ni allwch gynyddu faint o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth y gallwch ei gael drwy ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil, er hynny efallai byddwch yn gallu cael rhan o'u Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth ar ôl iddynt farw.

Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth - beth os ydwyf mewn pensiwn gwaith neu gynllun pensiwn preifat?

Os ydych neu roeddech mewn cynllun pensiwn cyflog diwethaf neu'n berthnasol i gyflog neu, cyn mis Ebrill 2012 roeddech mewn cynllun pensiwn gwaith, rydych yn debygol o fod wedi "eithrio" o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth. Cafodd rhai cynlluniau pensiwn hapddaliwr a phersonol eu heithrio hefyd.

Os ydych wedi cael eich eithrio o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth efallai na gewch lawer o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth. Mewn rhai achosion efallai na gewch unrhyw Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth. Mae hyn oherwydd, yn dibynnu ar y math o gynllun:

- byddwch wedi talu cyfraniadau YG ar y gyfradd is, neu

- cafodd rhywfaint o'r cyfraniadau a daloch eu defnyddio i gyfrannu at eich pensiwn hapddaliwr neu bersonol yn lle Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth.

Mae amcangyfrif eich Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth yn eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth yn debygol o newid erbyn yr amser y byddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Mewn rhai amgylchiadau gallai fod yn is, yn enwedig os oeddech wedi eithrio ar unrhyw adeg rhwng 1978 a 1997, ac rydych wedi gadael y cynllun eisoes neu'n ei gadael cyn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Budd-dal Ymddeol Graddedig

Bydd y swm o Fudd-dal Ymddeol Graddedig a gewch pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth yn seiliedig ar faint o gyfraniadau graddedig rydych wedi eu talu.

Byddwch wedi talu cyfraniadau graddedig os oeddech, rhwng mis Ebrill 1961 a mis Ebrill 1975:

- dros 18 oed
- yn gweithio i gyflogwr ac yn talu Treth Incwm ac Yswiriant Gwladol drwy'r trefniadau 'Talu Wrth Ennill'
- yn ennill dros £9 yr wythnos ar y pryd.

Byddwn wedi cynnwys unrhyw Fudd-dal Ymddeol Graddedig efallai a gewch yn eich amcangyfrif Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth yn eich datganiad - nid ydym wedi dangos y swm ar wahân.

Pensiwn y Wladwriaeth drwy eich priod neu bartner sifil

Os na chredwch y cewch Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth ar eich cofnod cyfraniadau YG, neu y byddwch yn cael un yn llai na'r gyfradd lawn, mae sawl ffordd efallai y gallwch ei wella.

Os ydych yn briod neu mewn partneriaeth sifil

Mae'n bwysig eich bod yn darllen y paragraffau canlynol yn ofalus. Byddant yn esbonio sut bydd cyflwyno'r Pensiwn y Wladwriaeth newydd ar 6 Ebrill 2016 efallai yn effeithio ar sut y gallwch ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil, neu ddiweddar ŵr neu gyn-ŵr, gwraig neu bartner sifil i gynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth.

Os ydych yn byw yng Ngogledd Iwerddon

Mae'r Ddeddf Pensiynau 2014, sy'n cynnwys newidiadau yn y gyfraith sy'n ofynnol i gyflwyno'r Pensiwn y Wladwriaeth newydd a'r newid oedran Bensiwn y Wladwriaeth, ond yn gymwys i Brydain Fawr. Mae'r wybodaeth a gynhwysir yn eich datganiad yn seiliedig ar y newidiadau a gynhwysir yn y Ddeddf Pensiynau 2014. Yn amodol ar gymeradwyaeth y Cynulliad Gogledd Iwerddon, mae'n disgwyl i'r un newidiadau gael eu gwneud yng Ngogledd Iwerddon.

Pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, os ydych yn briod neu mewn partneriaeth sifil ac mae gennych lai na 18 mlynedd cymhwyso, efallai y byddwch yn gallu gwella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth drwy ddefnyddio cyfraniad cofnod YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil. I wneud hyn, rhaid i'ch gŵr, gwraig neu bartner sifil hefyd fod wedi cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Os ydych yn ddyn priod, gwraig briod â merch neu bartner sifil, mae'n rhaid bod eich gŵr, gwraig neu bartner sifil wedi cael eu geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1950. Nid yw hyn yn berthnasol os ydych yn ferch briod â wraig a newidiodd yn gyfreithiol rhwng y ddau ryw o ddynion i fenywod ar ôl dechreuodd eich priodas iddi ac ni fu unrhyw doriad yn eich priodas.

Os, pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, nid yw eich gŵr, gwraig neu bartner sifil wedi cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth eto, efallai y gallwch cynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth yn y ffordd hon o'r dyddiad y byddant yn cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth. Gweler tudalen 17 os yw eich gŵr, gwraig neu bartner sifil yn cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016.

Yr uchafswm o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth y gallwch gael wrth ddefnyddio eich cofnod cyfraniadau YG chi a'ch gŵr, gwraig neu bartner sifil yw 60% o'r gyfradd lawn (£69.50 yr wythnos o 2015/2016).

Nid oes gan Ogledd Iwerddon un briodas rhyw; cyplau o'r un rhyw sy'n priodi yn cael eu trin fel partneriaid sifil at ddibenion y Gyfraith Gogledd Iwerddon.

Enghraifft - sut y gallai defnyddio cofnod YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil helpu i gynyddu eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth

Mae Charlotte wedi bod yn briod â Philip ers 38 o flynyddoedd. Bydd yn cyrraedd ei hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ar 6 Mawrth 2016. Mae Philip eisoes wedi cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ac mae'n cael Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth ar y gyfradd lawn sef £115.95 yr wythnos.

Mae gan Charlotte 12 o flynyddoedd cymhwysu wedi'u cofnodi ar ei chofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol. Yn seiliedig ar y blynyddoedd cymhwysu hyn, byddai'n cael Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth gwerth 12/30ain o'r gyfradd lawn, sydd yn £46.38 yr wythnos.

Gellid gwella Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth Charlotte pe byddai'n defnyddio cofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol Philip. Gall gael cyfanswm o £69.50 yr wythnos, sef y mwyaf y gall ei gael drwy ddefnyddio ei chofnod cyfraniadau YG ei hun a chofnod Philip.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/state-pension/eligibility

Os bydd eich gŵr, gwraig neu bartner sifil yn cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016

Mae cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn dechrau ar 6 Ebrill 2016. Pan fydd hwn yn cael ei gyflwyno, bydd y newidiadau ynglŷn â defnyddio cofnod cyfraniadau YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil i gynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth yn newid. Mae'r newidiadau hyn yn golygu efallai y gallwch gynyddu eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth o'r dyddiad maent yn cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth, ond gallwch ddim ond defnyddio eu cyfraniadau YG am y blynyddoedd treth hyd at a chan gynnwys 2015/2016.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/new-state-pension

Os ydych yn weddw neu'n bartner sifil sydd wedi goroesi cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth

Efallai y gallwch wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth drwy ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil. Y mwyaf y gallwch ei gael drwy wneud hyn yw £115.95 yr wythnos, sef cyfradd lawn Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Efallai y gallwch hefyd etifeddu holl Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil. Byddwn yn gallu dweud wrthyfaint faint o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth efallai byddwch yn etifeddu pan fyddwch yn gwneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth.

Os ydych yn weddw neu'n bartner sifil sydd wedi goroesi, gallwn ddweud wrthyfaint nawr p'un a fydd defnyddio cofnod cyfraniadau YG eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil yn gwella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth. Cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion a ddangosir ar dudalen 39.

Os ydych yn ailbriodi neu'n ffurfio partneriaeth newydd cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ni fyddwch yn gallu:

- defnyddio cofnod cyfraniadau YG eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil i wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth, neu
- etifeddu unrhyw o'u Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Fodd bynnag, efallai y gallwch ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil newydd i wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth hyd at uchafswm o £69.50 yr wythnos yn 2015/2016 - gweler tudalen 16.

Os ydych yn weddw neu'n mynd yn bartner sifil sy'n goroesi ar ôl i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ond cyn 6 Ebrill 2016.

Efallai y gallwch ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil i wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth. Y Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth mwyaf y gallwch gael drwy wneud hyn yw £115.95 yr wythnos, sef y gyfradd lawn o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Efallai y gallwch etifeddu rhywfaint neu holl Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/state-pension/eligibility

Os ydych yn weddw neu'n mynd yn bartner sifil sy'n goroesi ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016.

Pan fydd y cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn cychwyn ar 6 Ebrill 2016, bydd y rheolau ynglŷn â defnyddio cofnod cyfraniadau YG eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil i gynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth yn newid. Mae'r newidiadau hyn yn golygu os oedd eich diweddar ŵr, gwraig neu bartner sifil yn cyrraedd neu'n mynd i gyrraedd, eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016, a'u bod yn marw ar neu ar ôl y dyddiad hwnnw, gallwch ddim ond defnyddio eu cyfraniadau YG hwy am y blynyddoedd treth hyd at a chan gynnwys 2015/2016 i gynyddu eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth. Efallai y byddwch hefyd yn etifeddu hyd at hanner i'r Pensiwn y Wladwriaeth ychwanegol eu bod wedi cronni yn y blynyddoedd treth hyd at ac yn cynnwys 2015/2016.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/new-state-pension

Os ydych wedi ysgaru neu os yw eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth

Efallai y gallwch wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth drwy ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich cyn-ŵr, gwraig neu bartner sifil. Y mwyaf y gallwch ei gael drwy wneud hyn yw £115.95 yr wythnos, sef cyfradd lawn Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Os byddwch wedi ysgaru neu os bydd eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu, gallwn ddweud wrthych os byddwch yn gallu gwella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth drwy ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich cyn-ŵr, gwraig neu bartner sifil. Cysylltwch â'n gan ddefnyddio'r manylion a ddangosir ar dudalen 39.

Os ydych yn ailbriodi neu'n ffurfio partneriaeth newydd cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ni fyddwch yn gallu defnyddio cofnod cyfraniadau YG eich cyn ŵr, gwraig neu bartner sifil i wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Fodd bynnag, efallai y gallwch ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich gŵr, gwraig neu bartner sifil newydd i wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth - gweler tudalen 16.

Os ydych wedi ysgaru neu os yw eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu ar ôl i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ond cyn 6 Ebrill 2016

Efallai y gallwch wella eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth drwy ddefnyddio cofnod cyfraniadau YG eich cyn-wŵr, gwraig neu bartner sifil. Y mwyaf y gallwch ei gael drwy wneud hyn yw £115.95 yr wythnos, sef cyfradd lawn Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/state-pension/eligibility

Os ydych wedi ysgaru neu os yw eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu ar neu ar ol 6 Ebrill 2016

Pan fydd y cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn cychwyn ar 6 Ebrill 2016, bydd y rheolau ynglŷn â defnyddio cofnod cyfraniadau YG eich cyn wŵr, gwraig neu bartner sifil i gynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth yn newid. Mae'r newididadau hyn yn golygu os oedd eich cyn wŵr, gwraig neu bartner sifil yn cyrraedd neu'n mynd i gyrraedd, eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016, gallwch ddim ond defnyddio eu cyfraniadau YG hwy am y blynyddoedd treth hyd at a chan gynnwys 2015/2016 i gynyddu eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/new-state-pension

Gwella eich Pensiwn y Wladwriaeth drwy ychwanegiadau Yswiriant Gwladol gwirfoddol

Efallai y gallwch dalu cyfraniadau gwirfoddol i gynyddu eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth neu Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth, ond nid yw hyn yn iawn i bawb. Mae'n dibynnu ar eich amgylchiadau personol. Dylech feddwl yn ofalus ynglŷn â p'un ai yw talu cyfraniadau gwirfoddol yn iawn i chi.

Os ydych yn gweithio neu'n cael budd-daliadau penodol y wladwriaeth, gellir ychwanegu blynyddoedd cymhwyso pellach i'ch cofnod cyfraniadau YG cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Neu efallai y gallwch gynyddu eich Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth drwy un o'r ffyrdd eraill a sonwyd amdanynt ar y tudalennau blaenorol.

Cyfraniadau Yswiriant Gwladol Gwirfoddol Dosbarth 2 a Dosbarth 3

Efallai y gallwch dalu cyfraniadau YG Dosbarth 2 neu Ddosbarth 3 gwirfoddol am flynyddoedd blaenorol ble nad oes digon o gyfraniadau neu gredydau ar eich cofnod cyfraniadau YG am flwyddyn i gyfrif fel blwyddyn gymhwyso. Mae holl gyfraniadau Dosbarth 2 a Dosbarth 3 gwirfoddol yn cyfrif tuag at Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth a budd-daliadau profedigaeth.

Am ragor o wybodaeth, ewch i www.gov.uk/voluntary-national-insurance-contributions

Am ragor o wybodaeth, ewch i www.gov.uk/automatic-pension-credits-for-men

Ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth

Os byddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth cyn 6 Ebrill 2016 ac mae gennych hawl i gael Pensiwn y Wladwriaeth, gallwch gynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth drwy'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth atodol. Mae'r cynllun yn caniatáu i chi gynyddu eich Pensiwn y Wladwriaeth o hyd at £25 yr wythnos drwy wneud cyfraniad cyfandaliad dosbarth Yswiriant Gwladol 3A yn wirfoddol. Bydd y cynllun ar agor rhwng 12 Hydref 2015 a 5 Ebrill 2017 a gallwch wneud cyfraniadau ar unrhyw adeg rhwng y dyddiadau hynny.

Mae'r ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth a gewch o gynllun gyfandaliad Pensiwn y Wladwriaeth a ychwanegir at eich Pensiwn y Wladwriaeth pan fyddwch yn ei hawlio, ond ni chaiff ei ddangos ar eich cyfriflen Pensiwn y Wladwriaeth.

Cewch ragor o wybodaeth yn www.gov.uk/state-pension-topup

Adran 3 - Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Darllenwch yr adran hon os ydych yn ddyn wedi'i eni ar neu ar ôl 5 Ebrill 1951, neu'n ferch wedi ei geni ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953.

Yn yr adran hon rydym yn esbonio:

- sut rydym yn cyfrifo'r amcangyfrif Pensiwn y Wladwriaeth a ddangosir ar eich datganiad
- y gwahanol rannau o Bensiwn y Wladwriaeth

Gan eich bod yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar ôl i'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd ddechrau, pan fyddwch yn gwneud cais amdano bydd eich Pensiwn y Wladwriaeth yn cael ei weithio allan drwy ddefnyddio'r rheolau cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd.

Nid yw'r swm o Bensiwn y Wladwriaeth a ddangosir ar eich datganiad yn seiliedig ar y rheolau newydd. Mae'n seiliedig ar y gyfraith os byddech chi'n cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth heddiw.

Mae'r wybodaeth yn eich datganiad yn berthnasol o hyd oherwydd, yn y mwyafrif o achosion, y lleiafswm y bydd rhywun yn gael pan fyddant yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth yw'r amcangyfrif cynllun presennol hwn. Newid pwysig o dan y cynllun newydd yw eich bod angen o leiaf 10 o flynyddoedd cymhwyso YG (isafswm y cyfnod cymhwyso) pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth i gael unrhyw Bensiwn y Wladwriaeth. Mae mwy am Bensiwn y Wladwriaeth newydd yn Adran 4 o'r daflen hon.

Byddwn yn gallu rhoi amcangyfrif i chi o faint efallai fydd eich Pensiwn Y Wladwriaeth drwy ddefnyddio'r rheolau cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd.

Am fwy o wybodaeth ewch i
www.gov.uk/state-pension-statement

Eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Rydym wedi rhoi amcangyfrifon i chi ar gyfer Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth a Phensiwn ychwanegol y Wladwriaeth (gan gynnwys Budd-dal Ymddeol Graddedig), wedi ei weithio allan drwy ddefnyddio'r gyfraith sy'n berthnasol i bobl sy'n cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth cyn i'r Pensiwn y Wladwriaeth ddechrau.

Mae'r amcangyfrifon hefyd yn seiliedig ar:

- y wybodaeth yn eich cofnod cyfraniadau YG ar yr amser y cynhyrchwyd eich datganiad.
- mae'r wybodaeth yn eich cofnod cyfraniadau YG ar y pryd cafodd eich datganiad ei gynhyrchu.
- cyfraddau Pensiwn y Wladwriaeth ar yr amser y cynhyrchwyd eich datganiad.

Nid yw eich amcangyfrif yn cymryd i ystyriaeth unrhyw gyfraniadau pellach a allai gael eu hychwanegu i'ch cofnod cyfraniadau YG cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Unwaith y bydd y cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn dechrau yn 2016, ni fydd cynlluniau Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth, Budd-dal Ymddeol Pensiwn y Wladwriaeth ychwanegol a Graddedig yn cael ei dalu i bobl sy'n cyrraedd eu hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016.

Fodd bynnag, bydd y cyfraniadau rydych wedi eu gwneud i'r hen gynlluniau hyn yn cael eu defnyddio i weithio allan eich swm cychwynnol o dan y cynllun newydd ar 6 Ebrill 2016 (gweler tudalen 26).

Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth

Mae'r amcangyfrif o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth y gallwch ei gael yn seiliedig ar:

- nifer y blynyddoedd cymhwyso sydd gennych ar eich cofnod cyfraniadau YG fel y mae ar hyn o bryd
- y rheolau sy'n berthnasol cyn i'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd ddechrau ar 6 Ebrill 2016.

Nid yw eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth yn dweud wrthyf faint o flynyddoedd cymhwyso sydd gennych ar eich cofnod cyfraniadau YG. Fodd bynnag, gallwch weithio hyn allan drwy rannu'r swm o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth rydym wedi ddangos gan £3.87. Er enghraifft, os yw eich amcangyfrif Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth yn £57.98 yr wythnos, mae ei rannu gyda £3.87 yn dangos bod gennych 15 o flynyddoedd cymhwyso ar hyn o bryd.

24 Datganiad Pensiwn Cyfunol - Eglurhad o'ch datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Os oes gennych 30 neu fwy o flynyddoedd cymhwyso eisoes, y gyfradd lawn o £115.95 yr wythnos fydd Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth amcangyfrifedig a ddangosir. Dyma'r mwyaf y gallwch ei gael o'ch Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth.

Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth

Cyflwynwyd Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth ym mis Ebrill 1978 a Cynllun Pensiwn yn Berthnasol i Incwm y Wladwriaeth oedd yr enw arno. Ers mis Ebrill 2002 mae wedi cael ei alw'n Ail Bensiwn y Wladwriaeth.

Mae amcangyfrif eich Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth (gan gynnwys unrhyw Fudd-dal Ymdeol Graddedig) yn seiledig ar eich cofnod cyfraniadau YG fel mae'n sefyll nawr. Efallai bydd y swm o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth y byddwn yn ei ddefnyddio i weithio allan eich swm cychwynnol o dan y cynllun newydd ar 6 Ebrill 2016 yn wahanol i'r hynny a ddangosir ar eich datganiad.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/state-pension

Adran 4 - Pensiwn y Wladwriaeth Newydd

Darllenwch yr adran hon os ydych yn ddyn a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951, neu ferch a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953.

Yn yr adran hon rydym yn esbonio:

- Pensiwn y Wladwriaeth newydd
- y cyfnod cymhwyso gofynnol
- sut y byddwn yn cyfrifo eich Pensiwn y Wladwriaeth newydd
- sut mae'r amcangyfrif o'ch Pensiwn y Wladwriaeth a roddir ar eich datganiad yn gallu newid
- sut mae eich Pensiwn y Wladwriaeth yn effeithio ar orchymyn rhannu pensiwn
- sut y gallwch gael Pensiwn y Wladwriaeth drwy eich priod neu bartner sifil, a
- sut y gallech wella eich Pensiwn y Wladwriaeth drwy dalu cyfraniadau Yswiriant Gwladol gwirfoddol.

Y Pensiwn y Wladwriaeth newydd

Bydd Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn daliad rheolaidd gan y llywodraeth y gallwch ei hawlio os ydych yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016.

Byddwch yn gallu cael Pensiwn y Wladwriaeth newydd, os ydych chi'n gymwys ac:

- yn ddyn a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1951
- yn ferch a anwyd ar neu ar ôl 6 Ebrill 1953

Bydd Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn cymryd lle'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar hyn o bryd.

Bydd y gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd yn cael ei benderfynu yn nes at y dyddiad y bydd yn dechrau. Ar gyfer yr enghreifftiau yn y daflen hon, **rydym wedi defnyddio £151.25 yr wythnos gan fod y gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd.**

Faint y byddaf yn ei gael?

O dan y cynllun newydd mae rheolau gwahanol yn dibynnu ar a oes gennych cyfraniadau YG yn y cynllun presennol. Yn y ddau achos, i gael Pensiwn y Wladwriaeth, mae'n rhaid i chi fodloni'r isafswm cyfnod cymhwyso - gweler isod.

Mae llawer o bobl, fel chi, yn cael cyfraniadau ar eu cyfraniad cofnod YG ar gyfer blynyddoedd treth cyn i'r cynllun newydd ddechrau ar 6 Ebrill 2016. Byddwn yn defnyddio'r cyfraniadau hyn i gyfrifo swm Pensiwn y Wladwriaeth y gallant ei roi i chi. Gelwir eich **swm cychwynnol** sy'n gyfystyr â chael Pensiwn y Wladwriaeth newydd.

Mae'r rheolau'n sicrhau bod y swm Pensiwn y Wladwriaeth a gewch am gyfraniadau hynny ddim yn llai o dan y cynllun newydd na'r hyn y byddwch wedi'i gael o dan n y cynllun presennol - cyn belled â'ch bod yn bodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol.

Beth yw lleiafswm cyfnod cymhwyso?

Byddwch angen lleiafswm o 10 o flynyddoedd cymhwyso (y lleiafswm cyfnod cymhwyso) ar eich cofnod cyfraniadau YG pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth i gael **unrhyw** Bensiwn y Wladwriaeth. Nid oes rhaid i hyn fod yn 10 mlynedd yn olynol. Gweler tudalen 9 ar gyfer beth rydym yn olygu wrth 'flwyddyn gymhwyso'.

Mewn rhai amgylchiadau, gallai amser wedi ei dreulio yn byw neu'n gweithio y tu allan i'r DU eich helpu i gyfarfod y lleiafswm cyfnod cymhwyso ar gyfer Pensiwn y Wladwriaeth y DU - gweler tudalen 37.

Efallai nad ydych ar hyn o bryd yn bodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol. Fodd bynnag, efallai y byddwch yn ei fodloni pan fyddwch yn cyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth os bydd blynyddoedd cymhwyso pellach wedi'u hychwanegu at eich cofnod cyfraniadau YG cyn i chi gyrraedd eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth (gweler enghraifft Sarah ar dudalen 32).

Sut byddwch yn gweithio allan fy swm cychwynnol ar gyfer Pensiwn y Wladwriaeth newydd?

Byddwn yn defnyddio y blynyddoedd cymhwyso ar eich cofnod cyfraniadau YG, hyd at a chan gynnwys y flwyddyn dreth 2015/2016, i weithio allan faint o Bensiwn y Wladwriaeth byddech yn ei gael o dan y rheolau presennol o'r:

- cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd sy'n dechrau ar 6 Ebrill 2016, sef yn seiliedig ar 1/35ain o £151.25 (y gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd) ar gyfer pob blwyddyn cymwys, hyd at uchafswm o 35 mlynedd, a
- cynllun Pensiwn y Wladwriaeth eisoes yn bodoli. Mae dwy ran - Pensiwn y Wladwriaeth sylfaenol yn seiliedig ar Bensiwn 1/30ain o £115.95 (y gyfradd llawn y Wladwriaeth Pensiwn sylfaenol) ar gyfer pob blwyddyn gymhwyso, hyd at uchafswm o 30 mlynedd, ac yn seiliedig ar Bensiwn y Wladwriaeth ychwanegol ar enillion.

Yr **uchaf** o'r rhain fydd eich swm cychwynnol. Dyma'r lleiafswm y byddwch yn gael pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, cyn belled ag eich bod yn cyfarfod y rheol isafswm cyfnod cymhwyso. Ond gweler tudalen 33 os oes gennych orchymyn rhannu pensiwn, os oes gennych orchymyn rhannu pensiwn, neu dudalen 35 os ydych wedi talu cyfradd-is cyfrandaliadau YG.

Byddwn yn cyfrifo swm cychwynnol yn seiliedig ar eich cyfraniadau cofnod YG hyd at a chan gynnwys y flwyddyn dreth 2015/2016, hyd yn oed os nad ydych yn bodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol ar y pwynt hwnnw (gweler enghraifft Sarah ar dudalen 32).

Enghraifft - mae'r swm o dan y cynllun newydd yn uwch

Ar 6 Ebrill 2016, mae gan Jim 32 o flynyddoedd cymhwyso ar ei gofnod cyfraniadau YG. Mae wedi bod yn hunangyflogedig am gyfnodau hir o'i fywyd gwaith.

Wrth ddefnyddio rheolau'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd, byddai Jim yn cael £138.29 yr wythnos (£151.25 x 32/35ain).

Wrth ddefnyddio rheolau'r cynllun Pensiwn y Wladwriaeth presennol, byddai Jim yn cael £129.35 yr wythnos (Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth o £115.95 a £13.40 o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth).

Swm cychwynnol Jim fydd yr **uchaf** o'r ddau swm hwn, sydd yn £138.29 yr wythnos.

A fydd fy swm cychwynnol yn cael ei effeithio oherwydd fy mod wedi bod mewn pensiwn gwaith, neu wedi talu i mewn i bensiwn preifat?

Os ydych, neu roeddech mewn cynllun pensiwn cyflog diwethaf neu'n berthnasol i gyflog neu, cyn 6 Ebrill 2012 roeddech mewn pensiwn gwaith, rydych yn debygol o fod wedi 'eithrio' o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth. Cafodd rhai cynlluniau pensiwn hapddaliwr a phersonol eu heithrio hefyd.

Os ydych wedi eithrio o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth ar unrhyw amser cyn mis Ebrill 2016, byddwn yn gwneud didyniad wrth weithio allan eich swm cychwynnol. Bydd y didyniad yn cael ei wneud wrth weithio allan eich symiau newydd a phresennol.

Mae hyn oherwydd, yn dibynnu ar y math o gynllun:

- byddech wedi talu cyfraniadau YG ar gyfradd is, neu
- defnyddwyd rhywfaint o'r cyfraniadau YG a daloch i gyfrannu i'ch pensiwn hapddaliwr neu bersonol yn lle eich Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth.

Enghraifft - mae'r swm o dan y rheolau cynllun presennol yn uwch

Ar 6 Ebrill 2016, roedd gan Yvonne 30 o flynyddoedd cymhwyso ar ei chofnod cyfraniadau YG. Yn ystod ei bywyd gwaith, mae gan Yvonne gyfnodau pan gafodd ei heithrio o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth. Wrth ddefnyddio'r rheolau cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd, byddai Yvonne yn cael £97.64 yr wythnos £129.64 (£151.25 x 30/35ain) llai didynaid o £32).

Wrth ddefnyddio'r rheolau cynllun presennol, byddai Yvonne yn cael £139.95 yr wythnos (£115.95 o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth a £56 o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth llai didyniad o £32).

Swm cychwynnol Yvonne fydd yr **uchaf** o'r ddau swm hwn sydd yn £139.95 yr wythnos.

A fydd y swm a ddangosir yn fy natganiad yn newid os bydd blynyddoedd cymhwyso yn cael eu hychwanegu at fy nghofnod cyfraniadau YG ar gyfer y blynyddoedd treth cyn 6 Ebrill 2016?

Mae faint o Bensiwn y Wladwriaeth a ddangosir yn eich datganiad, a gyfrifwyd drwy ddefnyddio'r rheolau cynllun

Pensiwn y Wladwriaeth presennol, nid y rheolau Pensiwn y Wladwriaeth newydd, yn seiliedig ar eich cofnod cyfraniadau YG fel y mae ar y dyddiad a ddangosir yn eich datganiad.

Os yw'r blynyddoedd cymwys pellach yn cael eu hychwanegu at eich cofnod cyfraniadau YG ar gyfer blynyddoedd treth cyn 6 Ebrill 2016, efallai bydd amcangyfrif o'ch Pensiwn y Wladwriaeth a roddir yn eich datganiad yn newid

Enghraifft - blynyddoedd cymhwyso pellach a ychwanegir at gofnod cyfraniadau YG cyn 6 Ebrill 2016

Derbyniodd Asif ddatganiad yn seiliedig ar ei gofnod cyfraniadau YG hyd at a gan gynnwys y flwyddyn treth 2013/2014. Roedd ganddo 27 mlynedd o gymhwyso, ac amcangyfrifwyd bod ei Bensiwn y Wladwriaeth yn £163.52 yr wythnos.

Pan fydd y Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn dechrau ar 6 Ebrill 2016, mae Asif wedi ychwanegu dwy flynydd cymhwyso ychwanegol at ei gofnod cyfraniadau YG, ar gyfer y blynyddoedd treth 2014/2015 a 2015/2016.

O ganlyniad i'r ddwy flynedd gymhwyso ychwanegol a ychwanegir at ei gofnod cyfraniadau YG, mae amcangyfrif Pensiwn y Wladwriaeth Asif wedi cynyddu o £11.33 yr wythnos, ac erbyn hyn mae'n £174.85 yr wythnos.

Dyma swm cychwynnol Asif ar gyfer Pensiwn y Wladwriaeth newydd.

Efallai bydd swm eich Pensiwn ychwanegol y Wladwriaeth a ddefnyddiwn i gyfrifo eich swm dechrâu ar ôl Ebrill 2016 fod yn wahanol i faint o Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth a ddangosir ar eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth rydym wedi rhoi i chi nawr.

Mewn rhai amgylchiadau gallai fod yn is, yn enwedig os ydych wedi'i eithrio ar unrhyw adeg rhwng 1978 a 1997, ac rydych eisioes wedi gadael y cynllun neu ei adael cyn i'r Pensiwn y Wladwriaeth newydd ddechrau.

Pryd y byddwch yn gallu dweud wrthyf fy swm cychwynnol?

Os ydych rhwng 55 oed neu'n hŷn, gallwn roi datganiad i chi nawr a fydd yn rhoi amcangyfrif o'ch Pensiwn y Wladwriaeth i chi ddefnyddio'r rheolau newydd.

Am fwy o wybodaeth ewch i

www.gov.uk/state-pensionstatement.

Gallwn ddweud wrthyf beth yw eich swm cychwynnol pan fydd eich holl gyfraniadau a chredydau hyd at a gan gynnwys y flwyddyn dreth 2015/2016 yn cael eu cofnodi ar eich cofnod cyfraniadau YG.

Cyn belled â'ch bod yn bodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, efallai bydd eich swm cychwynnol y swm lleiaf i chi ei gael, er y gallai fod yn fwy.

Gweler tudalen 33, sy'n esbonio sut y gall swm eich Pensiwn y Wladwriaeth fod yn wahanol os oes gorchymyn rhannu pensiwn mewn grym pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

A fydd blynyddoedd ychwanegol at fy nghofnod cyfraniadau YG ar gyfer blynyddoedd treth o 6 Ebrill 2016 ymlaen yn gwella fy Mhensiwn y Wladwriaeth?

Os yw eich swm **cychwynnol ar 6 Ebrill 2016 yn llai na'r** gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd, gallwch gynyddu drwy ychwanegu blynyddoedd cymhwyso pellach. **Ar gyfer pob blwyddyn gymhwyso ychwanegol, cewch 1/35ain o'r cyfanswm llawn Pensiwn y Wladwriaeth newydd - tua £4.32 yr wythnos.**

Fodd bynnag, ni all eich swm cychwynnol yn ogystal ag unrhyw beth rydych yn ychwanegu ar ôl 6 Ebrill 2016 fod yn fwy na'r gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd.

Enghraifft - y swm cychwynnol yn llai na chyfradd lawn Pensiwn y Wladwriaeth newydd

Disgwylir i Sonya gyrraedd ei hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ym mis Mawrth 2023. Bydd ei chyfanswm yn dechrau ym mis Ebrill 2016 sef £130.25 yr wythnos.

Ar ôl mis Ebrill 2016, mae Sonya yn parhau i weithio a thalu Yswiriant Gwladol. Ar ôl 5 mlynedd (ar 6 Ebrill 2021) byddai wedi cyrraedd ei Phensiwn y Wladwriaeth llawn. Mae hyn oherwydd ei bod wedi ychwanegu £21.61 yr wythnos at ei swm cychwynnol ar gyfer y pum mlynedd ychwanegol gymhwyso sydd ganddi at ei chofnod cyfraniadau YG (£151.25 x 5/35).

Pan fydd yn cyrraedd ei hoedran Pensiwn y Wladwriaeth, bydd Pensiwn y Wladwriaeth Sonya yn £151.25 yr wythnos. Dyma'r uchafswm Pensiwn y Wladwriaeth y gall Sonya ei gael - ni all gael mwy na'r gyfradd lawn.

Os yw eich **swm cychwynnol ar 6 Ebrill 2016 yr un fath** â'r cyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd, dyma'r swm a gewch pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth - yn amodol ar unrhyw drefn rhannu pensiwn. Ar wahân i'r cynnydd blynyddol arferol, ni fydd yn cynyddu hyd yn oed os bydd blynyddoedd cymhwyso pellach yn cael eu hychwanegu at eich cofnod cyfraniadau YG ar ôl 6 Ebrill 2016.

Os yw eich swm **cychwynnol ar 6 Ebrill 2016 yn fwy na'r** gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd, yna, yn ddarostyngedig i unrhyw orchymyn rhannu pensiwn, cewch Bensiwn y Wladwriaeth llawn. Cewch eich talu y gwahaniaeth rhwng eich swm cychwynnol a'r gyfradd llawn Pensiwn y Wladwriaeth newydd fel Taliad Gwarchodedig.

Enghraifft - y swm cychwynnol yn fwy na'r gyfradd lawn Pensiwn y Wladwriaeth newydd

Disgwylir i Adrian gyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth ym mis Mehefin 2020. Mae ei swm cychwynnol ym mis Ebrill 2016 yn £172.48 yr wythnos.

Gan fod ei swm cychwynnol yn fwy na chyfradd lawn Pensiwn y Wladwriaeth newydd (£151.25 yr wythnos), dyma'r mwyaf y gall Adrian ei gael pan fydd yn cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Ni fydd yn cynyddu, hyd yn oed os mae blynyddoedd cymhwyso pellach yn cael eu hychwanegu at gofnod cyfraniadau YG Adrian cyn iddo gyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Felly, pan fydd Adrian yn cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth bydd yn cael Pensiwn y Wladwriaeth o £151.25 yr wythnos, gyda'r gweddill o £21.23 yr wythnos wedi'i dalu fel Taliad Gwarchodedig - £172.48 yr wythnos i gyd.

Beth os oes gennyf lai na 10 mlynedd gymhwyso ym mis Ebrill 2016?

Os oes gennych o leiaf flwyddyn gymhwyso o gyfraniadau YG neu gredydau ar gyfer blynyddoedd treth cyn 6 Ebrill 2016, bydd gennych swm cychwynnol ar 6 Ebrill 2016. Fodd bynnag, ni fyddwch fel arfer yn cael eich talu Pensiwn y Wladwriaeth os nad ydych yn bodloni'r cyfnod cymhwyso isafswm o leiaf 10 mlynedd gymhwyso pan fyddwch yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth (gweler tudalen 26).

Efallai y byddwch yn ychwanegu digon o flynyddoedd cymhwyso at eich cofnod cyfraniadau YG i fodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol pan fyddwch yn cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Enghraifft -mae gennych lai na 10 mlynedd gymhwyso ar 6 Ebrill 2016

Disgwylir i Sarah gyrraedd ei hoedran Pensiwn y Wladwriaeth ym mis Chwefror 2024.

Ar 6 Ebrill 2016 bydd gan Sarah chwe blynedd cymhwyso ar ei chofnod cyfraniadau, sy'n rhoi swm cychwynnol Pensiwn y Wladwriaeth newydd iddi o £28.56 yr wythnos.

Os nad oes blynyddoedd cymhwyso pellach yn cael eu hychwanegu at gofnod cyfraniadau YG Sarah cyn iddi gyrraedd ei hoedran Pensiwn y Wladwriaeth, ni fyddai'n bodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol ac ni fyddai'n cael Pensiwn y Wladwriaeth.

Fodd bynnag, ar ôl Ebrill 2016 mae Sarah yn gweithio ac yn talu cyfraniadau YG, a saith o flynyddoedd cymhwyso pellach yn cael eu hychwanegu at ei chofnod cyfraniadau YG. O ganlyniad, mae ganddi 13 o flynyddoedd cymhwyso ar ei chofnod cyfraniadau YG pan fydd yn cyrraedd ei hoedran Pensiwn y Wladwriaeth, ac yn bodloni'r cyfnod cymhwyso gofynnol.

Byddai'n cael Pensiwn y Wladwriaeth o £58.81 yr wythnos. Mae hyn yn cynnwys ei swm cychwynnol o £28.56 yn ogystal â £30.26 yr wythnos (£151.25 x 7/35) ar gyfer y saith mlynedd cymhwyso y mae wedi'i ychwanegu at ei chofnod cyfraniadau YG ar ôl mis Ebrill 2016.

A fydd fy Mhensiwn y Wladwriaeth newydd yn cynyddu bob blwyddyn?

Bob blwyddyn, bydd eich Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn cynyddu gan o leiaf y twf mewn enillion cyfartalog. Os oes gennych Bensiwn y Wladwriaeth ychwanegol (gweler tudalen 10) neu Daliad Gwarchoddedig (gweler tudalen 31) bydd fel arfer yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd mewn prisiau yn y DU.

Efallai ni fydd eich Pensiwn y Wladwriaeth newydd, ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth a Thaliad Gwarchoddedig yn cynyddu bob blwyddyn os ydych yn byw y tu allan i'r DU. Gweler tudalen 37 am fwy o wybodaeth am daliadau pensiwn y DU y tu allan i'r DU.

Mae'r amcangyfrif hwn yn seiliedig ar y rheolau presennol. Pa mor berthnasol ydyw?

Er bod yr amcangyfrif yn eich datganiad wedi'i gyfrifo o dan rheolau'r cynllun presennol, mae'n parhau i fod yn berthnasol.

Mae'n amcangyfrif diweddaraf o un o'r symiau (swm y cynllun presennol) a ddefnyddiwn i gyfrifo eich swm cychwynnol ar gyfer Pensiwn y Wladwriaeth newydd pan fydd yn dechrau ar 6 Ebrill 2016. Mewn rhan fwyaf o achosion, cyn belled â bod y cyfnod cymhwys gofynnol yn cael eu bodloni, bydd hyn yn amcangyfrif cynllun presennol yn swm lleiaf y bydd rhywun yn ei gael pan fyddant yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Beth sy'n digwydd os oes gennyf orchymyn rhannu pensiwn?

Os ydych wedi ysgaru neu mae eich partneriaeth sifil wedi'i diddymu, fel rhan o'ch cytundeb ariannol, gall y llysoedd wneud gorchymyn rhannu pensiwn.

Pan fyddwn yn cyfrifo eich swm cychwynnol ar gyfer Pensiwn y Wladwriaeth newydd ni fyddwn yn ystyried gwerth unrhyw orchymyn rhannu pensiwn. Bydd eich swm cychwynnol yn cael ei gyfrifo fel pe nad oedd gorchymyn rhannu pensiwn mewn lle.

Bydd gwerth gorchymyn rhannu pensiwn yn cael ei ychwanegu at neu ddiwynnu o'ch Pensiwn y Wladwriaeth pan fyddwch yn gwneud cais amdano - gweler engrafft yn dilyn.

Enghraifft - effaith gorchymyn rhannu pensiwn

Bydd Brian i fod i gyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth ym mis Mehefin 2020. Ei swm cychwynnol ym mis Ebrill 2016 yw £168.50 yr wythnos.

Pan gafodd Brian ysgariad yn 2012, gwnaeth y llys orchymyn rhannu pensiwn fel rhan o'i ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth i'w gynwraig, Sandra. Pan fydd yn cyrraedd ei oedran Pensiwn y Wladwriaeth mae hyn yn werth £15 yr wythnos.

Pan fydd Brian yn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth byddai'n cael £153.50 yr wythnos (£168.50 llai £15). Byddai'n cael Pensiwn y Wladwriaeth o £151.25 yr wythnos, gyda'r gweddill o £2.25 yr wythnos fel Taliad Gwarchodedig wedi'i dalu.

Gan ddefnyddio ei chofnod cyfraniadau YG eich hun, mae Pensiwn y Wladwriaeth Sandra yn £125.30 yr wythnos. Byddai'n cael ei thalu Pensiwn y Wladwriaeth o £140.30 yr wythnos (£125.30 gyda £15 ychwanegol).

Ymhle y caf wybod mwy ynglŷn â'r Pensiwn y Wladwriaeth newydd?

Mae mwy o wybodaeth ynglŷn â'r Pensiwn y Wladwriaeth newydd ar gael arlein.

Am ragor o wybodaeth, ewch i
www.gov.uk/new-state-pension

Pensiwn y Wladwriaeth drwy eich priod neu bartner sifil

Fel arfer bydd Pensiwn y Wladwriaeth newydd yn seiliedig yn unig ar eich cofnod o gyfraniadau YG eich hun. Mae'r adran hon yn esbonio pryd y byddwch yn gallu:

- etifeddu rhywfaint o Bensiwn y Wladwriaeth os ydych yn weddw
- cael cynnydd os byddwch wedi talu cyfraniadau cyfradd ostyngol YG (a elwir hefyd yn stamp "gwraig briod").

Beth yw'r hyn byddaf yn ei etifeddu os ydw i'n weddw?

Efallai y gallwch etifeddu rhywfaint o ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth os:

- ydych eisoes yn weddw, neu os ydych yn weddw cyn 6 Ebrill 2016, neu

- eich bod yn weddw ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016 a bod eich gŵr, eich gwraig neu'ch partner sifil wedi cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth cyn y dyddiad hwnnw.

Mae ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth yn rhan o gynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar hyn o bryd ac yn cael ei adnabod hefyd fel SERPS neu Ail Bensiwn y Wladwriaeth - gweler tudalen 24.

Efallai y gallwch etifeddu hanner Taliad Gwarchodedig eich gŵr, gwraig neu bartner sifil os ydych yn weddw ar neu ar ôl 6 Ebrill ac maent yn:

- cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016, neu
- bu farw cyn iddynt gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Bydd ganddynt Daliad Gwarchodedig os yw eu swm cychwynnol yn fwy na'r gyfradd lawn o Bensiwn y Wladwriaeth newydd ym mis Ebrill 2016 (gweler enghraifft Adrian yn ar dudalen 31).

Rhaid i'ch priodas neu bartneriaeth sifil fod wedi dechrau cyn 6 Ebrill 2016 er mwyn i chi allu etifeddu unrhyw ychwanegiad at Bensiwn y Wladwriaeth neu Daliad Gwarchodedig.

Bydd eich Pensiwn y Wladwriaeth a etifeddwyd yn cael ei dalu ar ben eich Pensiwn y Wladwriaeth. Fodd bynnag, byddwch dal yn cael eich talu Pensiwn y Wladwriaeth wedi'i etifeddu, hyd yn oed os nid ydych yn bodloni'r rheol cymhwyso gofynnol 10 mlynedd i gael Pensiwn y Wladwriaeth yn seiliedig ar eich cyfraniadau YG eich hun.

Ni fyddwch yn gallu etifeddu unrhyw Bensiwn y Wladwriaeth os ydych yn weddw o dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth a'ch bod yn ailbriodi neu'n ffurfio partneriaeth sifil newydd cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Yr hyn y gallaf ei gael os wyf wedi talu cyfraniadau YG ar gyfradd is?

Os byddwch yn dewis i dalu cyfradd-is o gyfraniadau YG gwraig briod, efallai y byddwn yn gallu gweithio allan eich Pensiwn y Wladwriaeth o dan reolau gwahanol os bydd hyn yn rhoi mwy o Bensiwn y Wladwriaeth nag y byddech yn ei gael yn seiliedig yn unig ar eich cofnod cyfraniadau YG eich hun.

Byddwn yn gallu gwneud hyn os ydych yn dal i gael yr hawl i dalu llai o gyfradd cyfraniadau YG ar ddechrau'r y cyfnod o 35 mlynedd sy'n dod i ben ar y 5ed Ebrill cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

36 Datganiad Pensiwn Cyfunol - Eglurhad o'ch datganiad Pensiwn y Wladwriaeth

Os yw hyn yn berthnasol i chi:

- Ni fydd angen i chi gael o leiaf 10 o flynyddoedd cymhwyso ar eich pen eich hun i allu cael Pensiwn y Wladwriaeth
- byddwch yn gallu cael yr uchaf o:
 - Pensiwn y Wladwriaeth am yr un fath â'r Pensiwn sylfaenol y Wladwriaeth ar hyn o bryd i fenyw briod, gweddw neu wedi ysgaru sy'n hawlio ar gyfraniadau YG ei gŵr (yn dibynnu ar eich statws priodasol) ynghyd ag unrhyw Bensiwn ychwanegol y Wladwriaeth rydych wedi adeiladu i fyny eich hun
 - Pensiwn y Wladwriaeth o dan y rheolau arferol Pensiwn y Wladwriaeth newydd sy'n seiliedig ar eich cofnod cyfraniadau YG eich hun.

Rydych wedi derbyn datganiad yn seiliedig ar eich cofnod cyfraniadau YG eich hun. Os credwch y gallech fodloni'r amodau rheolau gwahanol, ac maent yn oedran 55 oed a throsodd, efallai yr hoffech gael datganiad sy'n dangos faint y gallech ei gael yn seiliedig ar y rheolau hyn. Gallwch gael datganiad drwy ffonio'r rhif a ddangosir ar dudalen 39.

Os ydych yn weddw gallwch hefyd etifeddu Pensiwn y Wladwriaeth ychwanegol neu Daliad Diogelu eich diweddar briod, fel yr eglurwyd uchod.

Cewch ragor o wybodaeth yn
www.gov.uk/state-pension-through-partner

Gwella eich Pensiwn y Wladwriaeth drwy dalu cyfraniadau gwirfoddol YG

Efallai y byddwch yn gallu talu cyfraniadau Dosbarth 2 neu Ddosbarth 3 yn YG gwirfoddol ar gyfer blynyddoedd blaenorol lle nad oes digon o gyfraniadau neu gredydau ar eich cofnod cyfraniadau YG am flwyddyn i gyfrif fel blwyddyn gymhwyso. Mae pob cyfraniadau YG gwirfoddol yn cyfrif tuag at Bensiwn y Wladwriaeth a budd-daliadau profedigaeth.

Dylech feddwl yn ofalus ynghylch a thalu cyfraniadau YG gwirfoddol yw'r dewis iawn i chi. Os ydych yn gweithio neu'n cael budd-daliadau gwladol, bydd blynyddoedd cymhwyso pellach yn cael ei ychwanegu at eich cofnod cyfraniadau YG cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Cyn i chi benderfynu i dalu unrhyw gyfraniadau YG gwirfoddol, efallai y byddwch yn dymuno aros nes i ni allu dweud wrthyh faint fydd eich swm cychwynnol i fod. Byddwn yn gallu gwneud hyn pan fydd eich holl gyfraniadau a chredydau hyd at a chan gynnwys y flwyddyn 2015/2016 treth yn cael eu cofnodi ar eich cofnod cyfraniadau YG.

Mwy o wybodaeth yn

www.gov.uk/voluntary-national-insurance-contributions

Adran 5 - Gweithio neu fyw y tu allan i'r DU

Dylai pawb ddarllen yr adran hon. Yr amser a dreulir yn gweithio neu'n byw y tu allan i'r DU

Os ydych yn gweithio y tu allan i'r DU, efallai y gallwch dalu i mewn i gynllun pensiwn y wladwriaeth y wlad lle rydych yn gweithio. Gallwch wneud hyn mewn gwledydd yn yr Ardal Economaidd Ewropeaidd ac mewn rhai gwledydd eraill lle ceir trefniadau arbennig.

Os ydych wedi talu i mewn i gynllun pensiwn gwlad arall, dylech gysylltu a'r adran sy'n gyfrifol am dalu pensiynau'r wladwriaeth yn y wlad honno i wirio pa drefniadau pensiwn fydd yn berthnasol.

Effaith ar Bensiwn y Wladwriaeth y DU

Yn dibynnu ar ba mor hir y byddwch yn gweithio y tu allan i'r DU, a'r wlad rydych yn gweithio ynddi, efallai y gellir defnyddio unrhyw gyfraniadau rydych wedi eu talu dramor i weithio allan faint o Bensiwn y Wladwriaeth y DU mae gennych hawl iddo. Neu gallech gael dau pensiwn - un gan y DU ac un o'r wlad lle roeddech yn byw ac yn gweithio.

Os cyrhaeddwch oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar neu ar ol 6 Ebrill 2016, efallai y gallwn ddefnyddio cyfraniadau YG rydych wedi eu gwneud dramor i gyfarfod y lleiafswm cyfnod cymhwyso ar gyfer y cynllun Pensiwn y Wladwriaeth newydd (gweler tudalen 26).

Nid yw'r symiau a nodir yn eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth yn ystyried unrhyw amser rydych wedi'i dreulio mewn gwlad arall nac unrhyw gynllun pensiwn tramor y gallwch fod wedi cyfrannu ato.

Taliadau Pensiwn y Wladwriaeth y DU y tu allan i'r DU

Fel arfer, gallwch gael eich Pensiwn y Wladwriaeth wedi'i dalu ble bynnag rydych yn byw. Fodd bynnag, os ydych yn byw y tu allan i'r DU ac yn cael Pensiwn y Wladwriaeth y DU, ni fyddwch yn cael cynnydd blynyddol oni bai eich bod yn byw:

- mewn gwlad sy'n perthyn i'r Ardal Economaidd Ewropeaidd
- yn y Swistir, neu
- mewn gwlad sydd a threfniant a'r DU sy'n caniatáu'r cynnydd hwn.

Os ydych yn byw mewn gwlad lle na chaiff eich Pensiwn y Wladwriaeth y DU ei gynyddu, efallai y caiff eich Pensiwn y Wladwriaeth y DU ei gynyddu ar gyfer y cyfnod pan fyddwch yn ymweld a'r DU neu'n ymweld a gwledydd penodol lle caiff y cynnydd blynyddol ei dalu. Pan fyddwch yn dychwelyd i'r wlad lle rydych yn byw'n barhaol, caiff eich Pensiwn y Wladwriaeth y DU ei dalu ar y gyfradd arferol.

Ceir rhagor o wybodaeth am y gwledydd lle telir y cynnydd, a sut y telir Pensiynau'r Wladwriaeth y DU i bobl sy'n byw y tu allan i'r DU ar-lein.

www.gov.uk/state-pension-if-youretire-abroad

Adran 6 - Ble y gallaf gael rhagor o wybodaeth?

Dylai pawb ddarllen yr adran hon

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am eich datganiad Pensiwn y Wladwriaeth neu bensiynau'n gyffredinol arlein, neu drwy ffonio neu ysgrifennu i ni gan ddefnyddio manylion cyswllt a ddangosir isod.

www.gov.uk/state-pension

Ffôn: **0345 300 0168.**

Ffôn testun: **0345 300 0169**

8am i 6pm, dydd Llun i ddydd Gwener.

O'r tu allan i'r DU

Ffôn: **+44 191 218 3600**

Ffôn testun: **+44 191 218 2051.**

8am i 6pm, dydd Llun i ddydd Gwener.

Ysgrifennwch atom yn:

The Pension Service 9

Mail Handling Site A

Wolverhampton

WV98 1LU

Costau galwadau

0345 Gallwch ddefnyddio'r cod **0845** i ffonio unrhyw un o'n rhifau **0345**.

0845 Gwiriwch gyda'ch cwmi ffôn pa god sy'n rhatach i chi.

Gallwch ofyn i'n cysylltydd eich ffonio nol – rhowch eich rhif ffôn iddo.

Ffonau testun – os oes gennych anawsterau gyda'ch lleferydd neu'ch clyw

Mae ein rhifau ffôn testun ar gyfer pobl na allant siarad neu glywed yn glir. Os nad oes gennych ffôn testun, gallech holi a oes gan eich llyfrgell neu Ganolfan Cyngor ar Bopeth leol un. Ni all ffonau testun dderbyn negeseuon testun o ffonau symudol.

Gwybodaeth bwysig am y daflen hon

Canllaw yn unig yw'r daflen hon ac nid yw'n cwmpasu'r holl amgylchiadau a all godi. Rydym wedi gwneud ein gorau i sicrhau bod y daflen yn gywir ym mis Ebrill 2015. Mae'n bosibl y bydd rhywfaint o'r wybodaeth wedi'i gorsymleiddio, neu'n dod yn llai cywir dros amser, er enghraifft oherwydd newidiadau i'r gyfraith.

Caiff rhagor o wybodaeth gan DWP am fudd-daliadau a phensiynau ei chyhoeddi ar-lein.

I gael gwybodaeth am fudd-daliadau, ewch i
www.gov.uk/browse/benefits

I gael gwybodaeth am bensiynau, ewch i
www.gov.uk/state-pension
www.gov.uk/new-state-pension